HADIA CSE Khutba Notes (26.07.2019)

ഹജ്ജ് വിളംബരം ചെയ്യുന്നത്

വിശുദ്ധ ഇസ്‌ലാമിന്റെ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട അടിത്തറകളിൽ പെട്ട ഒന്നാണല്ലോ അല്ലാഹു ആദരിച്ചതിനെ ആദരിക്കുക എന്നത്. അത് ഒരാൾക്ക് തഖ്‌വയുണ്ട് എന്നതിന്റെ അടയാളമാണ്.

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ (الحج)

കേവലം ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നതും അത് ഭവ്യതയോടെയും ആദരവോടെയും ചെയ്യുന്നതും തമ്മിൽ വളരെ വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഇബ്‌റാഹീം (അ)നോട് കഅ്ബ പണിയാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് കൈയ്യെത്തും വലുപ്പത്തിലുള്ള ഒരു ചെറിയ വീട് പണിതാൽ മതിയായിരുന്നു. പക്ഷേ, മഹാൻ വളരെ ഉയരത്തിൽ അതുണ്ടാക്കിയത് അല്ലാഹു പറഞ്ഞതിനോടുള്ള ആദരവ് കൊണ്ടാണ്. ഫാത്വിമ ബീവി (റ) സ്വദഖ ചെയ്യാൻ എടുത്തുവച്ച നാണയങ്ങൾ പ്രത്യേകം തുടച്ച് വൃത്തിയാക്കിയിരുന്നു. ഇമാം മാലിക് (റ) ഉസ്താദിന്റെ മുമ്പിൽ വച്ച് കിതാബ് മറിക്കുമ്പോൾ ശബ്ദമില്ലാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെ, ശൈഖ് പള്ളിയിലെ മഹാനെ സിയാറത്ത് ചെയ്യാൻ വരുമ്പോൾ മമ്പുറം തങ്ങൾ ഫറോക്കിൽ വച്ചു തന്നെ ചെരിപ്പ് (മെതിയടി) അഴിച്ച് കൈയ്യിൽ പിടിക്കുമായിരുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ ദീനീ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുന്നതാണ് തഖ്‌വയുടെ അടയാളം. അതുകൊണ്ട് തന്നെയാണ് അല്ലാഹു കേവലം പ്രവാചകനെ പിൻപറ്റാൻ മാത്രം പറയാതെ ആദരിക്കാൻ കൂടി പറഞ്ഞത്.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (الفتح)

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (الحجرات) هذه آداب ، أدب الله بها عباده المؤمنين فيما يعاملون به الرسول صلى الله عليه وسلم من التوقير والاحترام والتبجيل والإعظام (ابن كثير)

സ്വഹാബത്ത് പ്രവാചകനെ അനുസരിക്കുക മാത്രമല്ല ആദരിക്കുക കൂടി ചെയ്തു.

يقول عمرو بن العاص : وَمَا كَانَ أَحَدٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- وَلاَ أَجَلَّ فِى عَيْنِى مِنْهُ وَمَا كُنْتُ أُطِيقُ أَنْ أَمْلأَ عَيْنَىَّ مِنْهُ إِجْلاَلاً لَهُ وَلَوْ سُئِلْتُ أَنْ أَصِفَهُ مَا أَطَقْتُ لأَنِّى لَمْ أَكُنْ أَمْلأُ عَيْنَىَّ مِنْه (صحيح مسلم)

ആദരിക്കേണ്ടവരെ ആദരിക്കുന്നതിലൂടെ നമുക്ക് വലിയ നേട്ടങ്ങൾ ജീവിതത്തിൽ കരസ്ഥമാക്കാൻ സാധിക്കും. ഫിർഔന്റെ സാഹിറുകളും മൂസ (അ)മും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം ഇതിന്റെ തെളിവാണല്ലോ.

قَالُوا يَامُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ (الاعرف) في هذه الآية دقيقة لطيفة وهي أن السحرة راعوا مع موسى عليه الصلاة والسلام حسن الأدب حيث قدموه على أنفسهم في الإلقاء لا جرم أن الله عز وجل عوضهم حيث تأدبوا مع نبيه موسى صلى الله عليه وسلم أن منَّ عليهم بالإيمان والهداية (الخازن)

പ്രവാചകർ (സ്വ) അവസാനമായി വഫാത്തിനു മുമ്പ് പള്ളിയിൽ നിസ്കരിക്കാൻ വന്നപ്പോൾ അബൂബക്ർ (റ) കാണിച്ച അദബും ആദരവും പ്രശസ്തമാണ്.

فَخَرَجَ بَيْنَ رَجُلَيْنِ ، أَحَدُهُمَا الْعَبَّاسُ ، لِصَلاةِ الظُّهْرِ ، وَأَبُو بَكْرٍ يُصَلِّي بِالنَّاسِ ، فَلَمَّا رَآهُ أَبُو بَكْرٍ ذَهَبَ لِيَتَأَخَّرَ ، فَأَوْمَأَ إِلَيْهِ الرسول بِأَنْ لا يَتَأَخَّرَ ، قَالَ : أَجْلِسَانِي إِلَى جَنْبِهِ ، فَأَجْلَسَاهُ إِلَى جَنْبِ أَبِي

HADIA CSE Khutba Notes (26.07.2019)

ഹജ്ജ് വിളംബരം ചെയ്യുന്നത്

بَكْرٍ ، فَجَعَلَ أَبُو بَكْرٍ يُصَلِّي ، وَهُوَ يَأْتَمُّ بِصَلاةِ رسول الله ، وَالنَّاسُ يِصَلون بصلاةِ أَبِي بَكْرٍ ، وَالنَّبِيُّ قَاعِدٌ (بخاري)

നമ്മുടെ മുൻഗാമികളായ പ്രവാചകൻമാരും സ്വാലിഹീങ്ങളും ചെറിയ പ്രയോഗങ്ങളിൽ വരെ ആദരവും അദബും കാത്തു സൂക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് ഖിള്റ് (അ).

وكذلك الخضر عليه السلام، على الراجح أنه كان نبياً: وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي [الكهف:٨٢] كان يفعل بالوحي، فإنه لما ذكر السفينة قال: فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا [الكهف:٧٩] ولما ذكر الجدار قال: فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا [الكهف:٨٢] ولم يقل: فأراد ربك أن أعيبها، وإنما قال: فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا [الكهف:٧٩] لما صارت المسألة فيها عيب نسبه لنفسه، قال: فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا [الكهف:٧٩] مع أن كل ذلك بأمر الله وقدر الله.

ഇനി ആദരിക്കേണ്ടവരെ ആദരിക്കാതിരുന്നാൽ അത് ഒരാളുടെ പതനത്തിലായിരിക്കും കലാശിക്കുക. ആദം (അ)മിന് സുജൂദ് ചെയ്യാതിരുന്ന പിശാചിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇതാണ് സംഭവിച്ചത്. ഒരു പക്ഷേ, വലിയ ഇബാദത്തും ദൈവ ഭയവും ഉള്ള ആളുകൾ വരെ ആദരവ് കുറഞ്ഞതിന്റെ പേരിൽ പരാജയപ്പെടാം.

ഖവാരിജുകളുടെ നേതാവായ ദുൽഖുവൈസ്വിറത്തിത്തമീമി ആരായിരുന്നു?

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ لَمَّا قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَنَائِمَ هَوَازِنَ بَيْنَ النَّاسِ بِالْجِعْرَانَةِ قَامَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي تَمِيمٍ فَقَالَ اعْدِلْ يَا مُحَمَّدُ فَقَالَ وَيْلَكَ وَمَنْ يَعْدِلُ إِذَا لَمْ أَعْدِلْ لَقَدْ خِبْتُ وَخَسِرْتُ إِنْ لَمْ أَعْدِلْ (احمد)

عن أبي برزة عند أحمد والطبري والحاكم " أتى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدنانير فكان يقسمها ورجل أسود مطموم الشعر بين عينيه أثر السجود " (فتح الباري)

(و في رواية اخري) : قال: ثم ولَّى الرجل ، فقال خالد بن الوليد : يا رسول الله : ألا أضرب عنقه ؟ فقال: لا ، لعلّه أن يكونَ يصلي ، قال خالد : وكم من مصلٍّ يقول بلسانه ما ليس في قلبه. (و في اخري) : فقال عمر بن الخطاب : ائذن لي فيه فأضرب عنقه ، فقال رسولُ الله -صلى الله عليه وسلم- : دَعْهُ. فإن له أصْحَابا يحقِر أحَدُكم صلاتَه مع صلاتِهم ، وصيامه مع صيامهم»

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ തന്നെയാണ് ഖുർആനിലെ തൗബ 58 ഇറങ്ങിയത്. ആദരവ് പ്രകടിപ്പിക്കാത്തതിന്റെ പേരിൽ ഇദ്ദേഹവും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളും ശപിക്കപ്പെട്ടു. ഇവരെല്ലാവരും ഇബാദത്തുകളുടെ കാര്യത്തിൽ മറ്റുള്ളവരെക്കാൾ മുന്നിലായിരിക്കും എന്ന് പ്രവാചകർ (സ്വ) പ്രത്യേകം എടുത്തു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ووقع في رواية لمسلم: "يقرءون القرآن رطبا" قيل المراد الحذق في التلاوة أي يأتون به على أحسن أحواله، وقيل المراد أنهم يواظبون على تلاوته فلا تزال ألسنتهم رطبه به، وقيل هو كناية عن حسن الصوت به حكاها القرطبي، ويرجح الأول ما وقع في رواية أبي الوداك عن أبي سعيد عند مسدد " يقرءون القرآن كأحسن ما يقرؤه الناس " ويؤيد الآخر قوله في رواية مسلم عن أبي بكرة عن أبيه " قوم أشداء أحداء ذلقة ألسنتهم القرآن " أخرجه الطبري (فتح الباري)

ووقع في حديث عبد الله ابن عمرو من رواية مقسم عنه " فإنه سيكون لهذا شيعة يتعمقون في الدين يمرقون منه "

ഒരു പക്ഷേ, ഇത്തരം ആദരവ് കൊണ്ട് രിദ്ദത്ത് പോലും സംഭവിക്കാം. (ഫത്ഹുൽ മുഈൻ – കിതാബുർരിദ്ദത്ത്).

HADIA CSE Khutba Notes (26.07.2019)

ഹജ്ജ് വിളംബരം ചെയ്യുന്നത്

(قوله أو مع استهزاء) مثل م ر للاستهزاء في القول بما إذا قيل له قلم أظفارك فإنه سنة فقال لا أفعله وإن كان سنة أو لو جاءني به النبي ما قبلته (اعانة الطالبين)

ചുരുക്കത്തിൽ അല്ലാഹു ആദരിച്ച വസ്തുക്കളെ ആദരിക്കുന്നത് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ ബാധ്യതയാണ്. വിശുദ്ധമായ ഹജ്ജ് എന്ന മഹത്തായ ചടങ്ങ് പ്രസ്തുത സന്ദേശമാണ് വിളംബരം ചെയ്യുന്നത്. കാരണം, അല്ലാഹു ആദരിച്ചവ നാല് തരത്തിലാണല്ലോ: വ്യക്തികൾ, വസ്തുക്കൾ, കാലം, സ്ഥലം.

ഇവ നാലിനെയും ആദരിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ ആകെത്തുകയാണ് ഹജ്ജ് എന്ന് പറയാം. കാരണം, ഹജ്ജിലൂടെ ഇബ്റാഹീം (അ), ഇസ്മാഈൽ (അ), ഹാജർ (റ) തുടങ്ങിയ വ്യക്തികൾ ആദരിക്കപ്പെടുന്നു. അതുപോലെ കഅ്ബ, ഹജറുൽ അസ്‌വദ്, സ്വഫാ മർവ കുന്നുകൾ തുടങ്ങിയ വസ്തുക്കളും ദുൽഹിജ്ജ എന്ന പരിശുദ്ധ മാസവും വിശിഷ്യാ അതിലെ അറഫ ദിവസവും പരിശുദ്ധ ഹറം, മസ്അ, മത്വാഫ്, മഖാമു ഇബ്റാഹീം, അറഫ മൈതാനം തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളും ആദരിക്കപ്പെടുന്നു.

ചുരുക്കത്തിൽ ആദരിക്കേണ്ടവയെ നാം ആദരിക്കുക തന്നെ ചെയ്യണം. അതാണ് പരിശുദ്ധ ഇസ്‌ലാമിന്റെ മർമം. ഇങ്ങനെ ആദരിക്കുന്നത് ആരാധനയാകുമോ എന്ന് ഭയപ്പെടുന്നവരുണ്ട്. അവർക്കുള്ള മറുപടിയാണ് ബഖറ 158ാം വചനം. കാരണം, സഅ്‌യ് ചെയ്യുന്നത് ശിർക്കാകുമോ എന്ന് സംശയിച്ച സ്വഹാബികൾക്കുള്ള മറുപടിയാണ് പ്രസ്തുത ആയത്ത്.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيم (بقرة) عن عاصم بن سُليمان قال: سألت أنسًا عن الصفا والمروة قال: كنا نرى ذلك من أمر الجاهلية، فلما جاء الإسلام أمسكنا عنهما، فأنزل الله عز وجل: { إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ } (ابن كثير) وسبب نزول هذه الآية ، أنه كان على الصفا والمروة صنمان يقال لهما إساف ونائلة فكاف إساف على الصفات ونائلة على المروة وكان أهل الجاهلية يطوفون بين الصفا ، والمروة تعظيماً للصنمين فلما جاء الإسلام وكسرت الأصنام ، تحرج المسلمون عن السعي بين الصفا والمروة فأنزل الله هذه الآية وأذن في السعي بينهما وأخبر أنه من شعائر الله (ق) عن عاصم بن سليمان الأحوال قال قلت لأنس : أكنتم تكرهون السعي بين الصفا والمروة؟ فقال : نعم لأنها كانت من شعائر الجاهلية حتى أنزل الله { إن الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت أو اعتمر فلا جناح عليه أن يطوف بهما} . وفي رواية قال : كانت الأنصار يكرهون أن يطوفوا بين الصفا والمروة حتى نزلت {إن الصفا والمروة من شعائر الله} (تفسير الخازن)

ഇന്ന് മരണപ്പെട്ടു പോയ മഹാൻമാരെ ആദരിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്ന ചില കർമങ്ങൾ ശിർക്ക് ആകുമോ എന്ന് ഭയപ്പെടുന്നവരുണ്ടല്ലോ. അവർ പറയപ്പെട്ട ആയത്തിനെപ്പറ്റി ആഴത്തിൽ ചിന്തിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ!

ഉലൂഹിയ്യത്ത് (ദൈവികത) കൽപിക്കപ്പെടാത്ത കാലത്തോളം ഒരിക്കലും ആദരവ് ആരാധനയാകുന്നില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരാൾ ഒരു ഖബ്റിന് സുജൂദ് ചെയ്താൽ അത് ശിർക്കാകുന്നു. എന്നാൽ, ഖബ്റാളിയുടെ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടിയും അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചും അതിനോട് ചേർന്ന് ഒരു സമുച്ചയം പണിതാൽ അതിന് കുഴപ്പമില്ല.

أما من اتخذ مسجدا بجوار صالح أو صلى بمقبرة استمدادا بروحه لا لتعظيمه فلا حرج (شرح الجامع الصغيرو شرح السيوطي للنسائي و عمدة القاري شرح صحيح البخاري و تحفة الاحوذي و مرقاة المفاتيح)

അതുകൊണ്ടാണല്ലോ സ്വഹാബിയായ അബൂ അയ്യൂബിൽ അൻസ്വാരി (റ) മർവാനോട് പറഞ്ഞത്:

HADIA CSE Khutba Notes (26.07.2019)

ഹജ്ജ് വിളംബരം ചെയ്യുന്നത്

عَنْ دَاوُدَ بْنِ أَبِي صَالِحٍ قَالَ أَقْبَلَ مَرْوَانُ يَوْمًا فَوَجَدَ رَجُلًا وَاضِعًا وَجْهَهُ عَلَى الْقَبْرِ فَقَالَ أَتَدْرِي مَا تَصْنَعُ فَأَقْبَلَ عَلَيْهِ فَإِذَا هُوَ أَبُو أَيُّوبَ فَقَالَ نَعَمْ جِئْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ آتِ الْحَجَرَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا تَبْكُوا عَلَى الدِّينِ إِذَا وَلِيَهُ أَهْلُهُ وَلَكِنْ ابْكُوا عَلَيْهِ إِذَا وَلِيَهُ غَيْرُ أَهْلِهِ (مسند احمد)

HADIA Centre for Social Excellence
Panakkad, Pattarkadavu P.O
Malappuram DT, Kerala -676519
csehadia@gmail.com I www.hadia.in
For any clarification: Mob: +919496445823